

رۇحىك سەراپا لە موزىك

ن : بيار بيارهلى

مىرزادە مرۇفئىكى رۇح سىپى لىۋان لىۋو لە عەشقى موزىك، سەدايە سەراپا لە فۇلكلۇر و چاۋگەيەك لە ئاۋازى رەسەنى كوردى، ئەو دەست و پەنجەيەى بۇ يەكەمجار تۇنەكانى دەنگى مامۇستا زىرەكى خستە سەرگەمانچەكەى، كەمانچەيەك ھەر ساتىك گۆيمان لىيدەبىت دەمانكاتە ھاۋراى پەپولە بۇ سەماكردن لەگەل نەنجەى گول و ھەلمزىنى بۇنى خۇشى ھەلەلە، دەمانباتەۋە ھەۋارە دلفرئىنەكانى سروشت و مەستمان دەكات بە ھاۋزى تافگەيەكى بەھارى، چەندە دىمەنىكى جوانە پەنجە سىحراۋىيەكانى تۆ ئاۋىزانى نەغمەيەكى زىرەك يان سۆزە پر لە نەشئەكەى خالقى دەبن، ۋەك نالەى بولبولىكى شەيدا كە مەعشوقەكەى لىي تۇرايىت و ھاۋراى گەرانەۋى بكات، ۋەك دلۇپە شەۋنمىكى دەم بەيان كە لىۋى گول ماچ دەكات، ۋەك فىئىكى كانىۋىك كەراز و عىشۋەى چەندىن كچى لە ناخىدا حەشاردايىت دەرژىنە رۇحى تىنوۋ وماندوومانەۋە، ئەۋسانانەى پەنجەكانى تۆ لەسەر ژىيەكانى ئەكەۋنە سەما چاۋە مەستەكانت لىك دەنىيىت و ئارامى و روناكى ئەبەخشىتەۋە بەكۋچە تارىكەكانى دلان، تۆۋ موزىك لە ئەزەلەۋە پىكەۋە لەدايك بوون، بۇيە لىكچۈيەتتەيەكى ھىندە بىگەرد و شىرىن مەحالە مرۇف بە ئاسانى لىكتان جىيابكاتەۋە.

، مىرزادە ئەو فىۋلۇنىستە بەتوانايەى نىۋ گەنجىنەى ھونەرى كوردى سەردەمىك كە ئەو خولىياى موزىك بوو، كۆمەلگاكەى موزىك بەلايەۋە تاۋان بوو، بۇيە باۋكى ھەرگىز پىي خۇش نەبوو رۇژىك لە رۇژان بىيئە ژەنيار. ۋەك زۇر جار كەۋانى فىۋلۇنەكەى لە مىرزادە شاردۆتەۋە تاۋەكو بىيئە رىگر لەبەردەمىدا، بەلام ئەو خۇشەۋىستىيە بى سنورەى ئەو بۇ موزىك زۇر لەۋە بەھىزترىبوو كە كەسىك يان چەند كەسىك بتوانن بىنە بەربەست لەبەردەمىدا، بۇيە دەيووت منىش بەناچارى پىشتى شانەم بەكاردەھىنا لەبرى كەۋانەكەم.

لە راستىدا ئەمەش لايەنىكى گرنكى ژيانى ئەم ھونەرمەندەيە، كە قوتاپخانەيەكە پرە لە وانەى باۋەر بەخۇببون و ھەۋلدىنى بەردەۋام ۋەك چۆن دەيووت: "عەشقى مرۇف بۇ ھەر شتىك لە چەندىن بەرگى كىتېدا نانوسرىتەۋە".

ئەۋەشى كە لە پىشت ھەموو ئەمانەۋە بوو ھەر ئەو عەشقە بالايە بوو كە تىكەلاۋى شادەمارەكانى جەستەى بوۋبوو و تاكۆتايى تەمەنى لەگەلىدا ژيا. پاش ئەمە قۇتاغىكى دىكەى ژيان دەست پىدەكات ئەۋىش ئەۋەيە كە دەچىتە تاران بەمەبەستى خويئندىنى موزىك تا ئەۋ دەمەى ئىتر ئەتوانىت بە ئاسانى ئاۋازەكانى ناخى بژەنىت، ئىدى لىرەۋە ژوانە ھونەرىيەكانى لەگەل گۇرانىبىژاندا دەست پىدەكات، كە ھەر لە مامۇستا حەسەن زىرەكەۋە

بگرە تاۋەكو مامۇستا على مەردان و پاشان مامۇستا مەزھەرى خالقى و فەتانەى ۋەلىدى و ەمزىزى شارۋخى و ناسرى رەزازى و... ھتد. لەم چەند سالەى داۋىشدا دووبارە ھاتەۋە كوردستان لەگەل ھونەرمەند حسىنى شەرىفى چەندىن ئاۋازى خۇشى داپەۋە بەگويماندا، چەند مانگىك پىشئەۋەى مانئاۋايىمان لىبكات چەند كارىكى جوانى بۇ خانمە ھونەرمەند(كانى) كردو، كە بەم زۋانە لە بەرھەمە تازەكەيدا لە رىگەى رادىۋ نەۋاۋە بلاۋدەبىتەۋە. لايەنىكى دىكەى ژيانى مىرزادە كارگردنىەتى لەگەل گۇرانىبىژە فارسەكانى ئىران ۋەك (ھايدە، مەھستى، ئىرەج، گولپا، سوسن، گوگوش، معین...ھتد) پاش ئەمانەش تۋاناکارىيە ھونەرىيەكانى مىرزادە ھەر لە بوارى گۇرانىدا خۇى نايىنىتەۋە، بەلكو ئەكشى بەرەۋ موزىكى فىلم كە لىرەشدا جى پەنجەى ديارە كە مۇسىقاى بۇ زياتر لە ۵۸ فىلمى فارسى داناۋە، كارگردنى زياترىش لە موزىكى فارسىدا قەت نەبۆتە ھۇى كەمتەرخەمى لە بەرھەمە كوردىيەكانىدا يان لە كورد بوونى ئەم ھونەرمەندە كەم يكتاۋە، بەلكو ئەمەش دىسانەۋە گەۋرەيى ئەم ھونەرمەندەمان بۇ دەردەخات.

بەداخەۋە كۇتا ژوانى ھونەرى ئەم مامۇستايە كۇتايى فىستىقالە موزىكىيەكەى سالى پارى شارى سلىمانى بوو، ئەو زۇر بەھىمىنى مانئاۋايى لىكردىن، ھەرچەند ئەو بە ئەسپايى ھەنگاۋى

ئەنا بەرەۋ لوتكەى جوانىيەكان، بەلام مەخابن مەرگ زۇر بىرەحمانە بوۋە دەست لە ملانى چەندە كانى. چەند سەير بوو مامۇستا كەس لە نەيىنى ئەم سەفەرەت نەگەپىشت، چۈنكە تۆ و مەرگ ھەرگىز ئەۋەندە تامەزرۋى دىدارى يەكتر نەبوون، بەلام مامۇستا موحتەباى مىرزادە پاش ۶۰ سال لە داھىنان، پاش ۶۰

مىرزادە

بەھار بەخشىنەۋەى بۇنى نىرگىز بۇ دواچار لە ۲۰۰۵ /۷/۱۷ دوور لە زىدى باۋوپايرانى دوور لە كرماشانى رەنگىن، بۇ يەكجارى مانئاۋايى لە ئىمە و لە مەعشوقەكەى (فىۋلۇنەكەى) كردو بوۋە مىۋانى گۇرستانى ھونەرمەندان لەشارى تاران. ھەموومان دەبىت باش لەۋە بگەين كە ھونەرى كوردى قەرزازى دەست و پەنجەى رەنگىنى ئەم مامۇستايەيە، بۇيە دۋاى تىپەرىبونى سالىك بەسەر كۇچى پر لە حەسەرەتى ئەم كەلە

ھونەرمەندەدا سەرەراى دانەۋاندىنى سەرى رىز و نەۋازش بۇ رۇحى پاك و كارە ھونەرىيە ناۋازەكانى، جىگەى خۇيەتى مەراسىمىك رىكبخرىت بۇ رىزگرتن لە ماندوۋبوون و ناساندىنى بەرھەمە شىرىنەكانى، ئەمەش پىم ۋابىت ئەركى سەرەكى يەكپىتى ھونەرمەندانە. بەتايىبەتى موزىكژەنەكان.

